

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

van 8 november 2001

**over het ontwerp van uitvoeringsbesluit
inzake de openbaredienstverplichtingen ter
bevordering van het rationeel energiegebruik**

D/2001/7080/A36

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2001 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Vereiste voorkennis	6
1.1. Relevante actoren binnen de Vlaamse elektriciteitsdistributie	6
1.2. Financiering van het beleid ter bevordering van REG: stand van zaken	7
1.3. Openbare gegevensbronnen over verkochte en verbruikte elektriciteit in het Vlaamse Gewest	9
2. Beschrijving van het ontwerp van uitvoeringsbesluit	10
3. Vorige adviezen van de MiNa-Raad over rationeel energiegebruik	15
4. Advies	17
4.1. Algemene opmerkingen	17
4.2. Hoofdstuksgewijze opmerkingen	19
Hoofdstuk I. Definities	19
Hoofdstuk II. Resultaatsverbintenissen van de netbeheerders	19
Hoofdstuk III. REG-actieplannen en –rapporten	22
Hoofdstuk IV. Verplichte REG-activiteiten voor de netbeheerders	24
Hoofdstuk V. Verplichte REG-activiteiten voor de leveranciers	25
Hoofdstuk VI. Controle en sancties	27

Inleiding

In zijn schrijven van 3 oktober 2001 vroeg de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie de MiNa-Raad advies omtrent het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik.

Deze adviesvraag volgde op de principiële goedkeuring van dit ontwerp van uitvoeringsbesluit door de Vlaamse regering op de ministerraad van 28 september 2001. De raadpleging van de MiNa-Raad voor ontwerpen van uitvoeringsbesluiten is volgens art. 55 van het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt verplicht.

Het advies van de MiNa-Raad werd binnen de 30 kalenderdagen gevraagd. De Raad brengt zijn advies uit op 8 november 2001, wat – in de mate van het mogelijke – tegemoet komt aan deze gevraagde adviestermin.

Prof. dr. R.F. Verheyen
Voorzitter

1. Vereiste voorkennis

1.1. Relevante actoren binnen de Vlaamse elektriciteitsdistributie

- [1] **In aanmerking komende en gebonden afnemers.** Een in aanmerking komende afnemer is elke afnemer die het recht heeft om contracten te sluiten voor de (toe-)levering van elektriciteit, met een producent, leverancier of tussenpersoon van zijn keuze. Zowel in het elektriciteitsdecreet zelf als in een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering¹ wordt precies bepaald wie wanneer dit recht verwerft. Volgens deze bepalingen zullen ten laatste op 1 juli 2003 alle afnemers vrij zijn hun producent, leverancier of tussenpersoon te kiezen. Tot zolang zij niet vrij zijn, blijven zij “gebonden” afnemers.
- [2] **Distributienetbeheerders.** Netbeheerders van het distributienet staan in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet. Tot het moment dat alle afnemers “in aanmerking komende afnemers” worden, staan zij ook in voor de elektriciteitsvoorziening aan de gebonden afnemers die op hun distributienet zijn aangesloten op een spanningsniveau lager dan 20 kV. Bovendien hebben zij het recht om, zolang zij ook leveren aan gebonden afnemers, groene stroom en elektriciteit, geproduceerd d.m.v. een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, te verkopen en eventueel zelf op te wekken.
- [3] **Houders van een leveringsvergunning.** Voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers is een leveringsvergunning vereist. Deze wordt, na onderzoek van enkele belangrijke parameters, door de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteit en het Gas, toegekend.

1) Besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 houdende nadere regeling van de voorwaarden om als afnemer in de zin van artikel 12 van het elektriciteitsdecreet in aanmerking te komen. B.s. 17 augustus 2001.

- [4] **Leveranciers.** Volgens het elektriciteitsdecreet², is een leverancier “elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit verkoopt aan eindafnemers”. Tot 1 juli 2003 zullen de leveranciers zowel bestaan uit netbeheerders als uit houders van een leveringsvergunning: immers dient een netbeheerder die levert aan gebonden klanten, ook beschouwd worden als een leverancier. Na deze datum zullen leveranciers enkel nog “houders van een leveringsvergunning” zijn, en zullen de netbeheerders zich nog enkel specifiek bezighouden met de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet.
- [5] **Laagspannings- en hoogspanningsklanten.** Laagspanningsklanten zijn zowel huishoudens, bedrijven, openbare besturen, ... die hun aangekochte elektriciteit wordt geleverd via een distributienet met een nominale spanning tot en met 1 kV. Hoogspanningsklanten zijn meestal enkel bedrijven die worden geleverd via een distributienet met een nominale spanning boven de 1 kV.

1.2. Financiering van het beleid ter bevordering van REG: stand van zaken

- [6] **Ontwerp van samenwerkingsakkoord i.v.m. financiering REG-beleid van de Gewesten.** In een voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de gewesten³, wordt gestipuleerd dat de toeslag op het transporttarief (zoals voorzien in art. 12 van de elektriciteitswet⁴) zal worden besteed aan de financiering van de kosten verbonden met het beleid inzake rationeel energiegebruik en met het stimuleren van hernieuwbare energiebronnen van de gewesten. De voornoemde toeslag zou worden uitgedrukt in centiemmen per vervoerde kWh, en de hoogte zou zodanig bepaald worden dat voor het eerste jaar aan een bedrag van 1 miljard BEF wordt geraakt. De opbrengst van de toeslag zou per kwartaal worden teruggestort aan de fondsen die door de gewesten met dit doel werden opgericht. De verdeling tussen de gewesten zou worden bepaald op basis van het respectievelijk aandeel van elk gewest in het globale verbruik van elektrische energie tijdens het tweede jaar dat voorafgaat aan het jaar van berekening van de sleutel.
- [7] **Energiefonds van het Vlaamse Gewest.** In artikels 15 en 20 van het elektriciteitsdecreet zijn bepalingen opgenomen m.b.t. de oprichting van een Energiefonds. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke inkomsten en uitgaven dit Energiefonds decretaal worden toegewezen:

2) Het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. B.S. 22 september 2000.	het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de administratieve coördinatie inzake organisatie van de elektriciteitsmarkt (zoals vastgesteld op de	federale Ministerraad van 20 september 2001).
3) Ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de federale staat,		4) Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. B.S. 11 mei 1999.

inkomsten

- 1) opbrengsten uit heffingen die decretaal aan het Energiefonds worden toegewezen
- 2) middelen voor de financiering van openbare dienstverplichtingen van de energiesector toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen
- 3) middelen voor de financiering van het sociale energiebeleid en het beleid inzake het rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen

uitgaven

- 1) financiering van de openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning
- 2) financiering van netbeheerder wat betreft zijn kosteloze uitvoering van taken noodzakelijk voor de distributie van groene stroom (uitz. kosten die te maken hebben met aansluiting op het distributienet)
- 3) sociaal energiebeleid van de Vlaamse regering
- 4) beleid inzake rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering

[8] **REG-Fonds Distributie.** M.b.t. de elektriciteitsverdelers (als gevolg van de liberalisering in de elektriciteitssector zijn dit in de toekomst de netbeheerders en houders van een leveringsvergunning) werd op aanbeveling van het CCEG (Controle Comité voor de Elektriciteit en het Gas) een REG-Fonds voor de Distributie opgericht. Conform deze aanbeveling, dienen alle elektriciteitsverdelers middelen voor REG in te zetten a rato van 0,01 BEF per verkochte kWh.

Met dit geld worden door de elektriciteitsverdelers acties en maatregelen ondersteund, waarvan de inhoud wordt bepaald via nota's van wederzijds begrip tussen deze elektriciteitsverdelers en de respectievelijke regionale overheden (er zijn nota's tussen elektriciteitsverdelers en het Vlaamse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en het Waalse Gewest).

De acties en maatregelen hebben vooral betrekking op sensibilisering en informatieverbreiding, studies en energieaudits, en financiële tussenkomsten (premies) bij de aankoop van energiezuinige toestellen. In 2000 werd bv. in heel België circa 450 mio. BEF in dit Fonds verzameld. Jaarlijks worden de acties door de sector geëvalueerd, zowel naar bestedingen als naar besparingen (bespaarde kWh en vermeden CO₂-emissies)⁵. In Vlaanderen wordt de coördinatie van het Fonds verzorgd door het VIREG (de Vlaamse Instelling voor het Rationeel Energieverbruik).

5) De evaluatie van 1999 is bv. afgegrond, deze van 2000 is lopende. Om op een onderbouwde manier

de effecten van de acties in te schatten, loopt momenteel een studieopdracht. Vooral rond de

evaluatie van de indirecte acties (o.a. sensibiliseringsacties) bestaat veel discussie.

1.3. Openbare gegevensbronnen over verkochte en verbruikte elektriciteit in het Vlaamse Gewest

- [9] **Statistische jaarboeken BFE.** Jaarlijks publiceert de BFE (= Beroepsfederatie van de producenten en verdelers van elektriciteit in België) statistieken m.b.t. de productie, het transport en de distributie van elektriciteit in België.

2. Beschrijving van het ontwerp van uitvoeringsbesluit

[10] **Voorafgaande opmerking.** Voor alle duidelijkheid worden de openbaredienstverplichtingen inzake rationeel energiegebruik opgelegd aan netbeheerders en leveranciers. Dit betekent alvast in de beginfase (i.e. tot 1 juli 2003) dat de verplichtingen die gelden voor de “leveranciers” (zie onderstaande tabellen) ook betrekking hebben op de netbeheerders. Deze laatsten zullen immers tot ten laatste 1 juli 2003 ook nog elektrische stroom verkopen.

[11] **Regelgeving die vanaf een bepaalde datum dient nageleefd te worden.** In onderstaande tabel worden alle verplichtingen weergegeven die de Vlaamse regering de netbeheerders en leveranciers wenst op te leggen. De verplichtingen in onderstaande tabel dienen, vanaf ze in werking treden, steeds te worden nageleefd. Indien dit niet gebeurt, worden boetes opgelegd.

vanaf	netbeheerders	leveranciers	art.	sanctie
1 jan '02	in ieder klantenkantoor gratis folders verspreiden die hen ter beschikking worden gesteld door Vlaamse overheid		7, §1	50.425 BEF per kalenderdag en per klantenkantoor
???	in ieder klantenkantoor een REG-adviseur aanstellen		7, §2	50.425 BEF per kalenderdag en per klantenkantoor

vanaf	netbeheerders	leveranciers	art.	sanctie
1 jan '02	gratis individueel REG-advies geven aan LS-klanten		7, §1	50.425 BEF per kalenderdag en per klantenkantoor
1 jan '02	verbod tot voeren van promotie omtrent elektrische verwarming		7, §4 en 10	50.425 BEF per bereik van 10.000 verbruikers
1 jan '02		op elke tussentijdse faktuur of eindafrekening het totale jaarlijkse elektriciteitsverbruik tijdens de laatste 3 jaren in een duidelijke grafiek weergeven (indien metingen maandelijks gebeuren: grafiek toevoegen van maandelijks elektriciteitsverbruiken van de laatste 3 jaren)	11, §1-2	50.425 BEF per kalenderdag
1 jan '02		vermelding van oorsprong van de geleverde elektriciteit op elke faktuur of bij elke levering ⁶	12, §1	50.425 BEF per kalenderdag
inwerking-treding van het uitvoeringsbesluit	op vraag van een HS-klant alle beschikbare gebruiksgegevens van de laatste 3 jaar binnen 20 werkdagen verstrekken aan de klant zelf, of aan een derde aangewezen door de klant		8	50.425 BEF per kalenderdag en per HS-klant
inwerking-treding van het uitvoeringsbesluit	mits toestemming van de klant, verstrekken van nodige gegevens aan leverancier		11, §3	50.425 BEF per kalenderdag

6) De leverancier zou zich hierbij dienen te baseren op de rechtstreekse of onrechtstreekse overeenkomsten m.b.t. elektriciteitsproducenten die zijn leveringen voor het voorgaande kalenderjaar

dekten. De oorsprong zou worden bepaald op basis van het gehele productiepark van de producent. De oorsprong zou in verschillende categorieën dienen opgesplitst te worden, als daar zijn: 1) hernieuw-

bare energiebronnen, 2) kwalitatieve WKK, 3) fossiele brandstoffen, 4) nucleaire centrales en 5) onbekenden (moet < 5 %) (cfr. art. 12, §2-3).

[12] **Jaarlijks terugkerende “administratieve” verplichtingen.** In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de Vlaamse regering de netbeheerders en leveranciers wenst op te leggen inzake “administratieve” verplichtingen (i.e. indienen van contactgegevens, rapporten, ...).

deadline	netbeheerders	leveranciers	art.	sanctie
1 februari (vanaf 2002)		indienen rapport bij VREG omtrent oorsprong van de geleverde elektriciteit tijdens het voorgaande kalenderjaar	12, §4	50.425 BEF per kalenderdag
1 mei (vanaf 2002)	doorgeven contactgegevens klantenkantoren en REG-adviseurs aan ANRE		7, §3	50.425 BEF per kalenderdag en per klantenkantoor
1 mei (vanaf 2002)	afgifte rapport waarin globale verbruiksgegevens van het voorbije kalenderjaar van alle op zijn net aangesloten afnemers wordt vermeld (opgesplitst per sector)		9	50.425 BEF per kalenderdag
1 mei (vanaf 2004)	afgifte evaluatierapport REG-actieplan afgelopen jaar		6	50.425 BEF per kalenderdag
1 juni (vanaf 2002)	afgifte ontwerp REG-actieplan voor het volgende jaar		3	50.425 BEF per kalenderdag

[13] **Toelichting bij REG-actieplannen.** Dit REG-actieplan zou volgens het ontwerp van uitvoeringsbesluit moeten bestaan uit een opsomming van acties, waarbij:

- 1) *iedere actie wordt beschreven*
iedere actie dient te bestaan uit een sensibiliserend en informerend deel (= indirecte acties), en een stimulerend onderdeel (= directe acties), i.e. de financiële tegemoetkomingen.
- 2) *iedere actie dient gericht te zijn op een bepaalde doelgroep*
naast de reeds vermelde doelgroepen (laagspannings- en hoogspanningsklanten) dient een bijzondere inspanning geleverd te worden voor het bereiken van volgende doelgroepen:
 - a) beschermde klanten (een speciaal opgesteld plan van aanpak zou dienen opgemaakt te worden);

- b) lokale besturen (ondersteuning zou dienen gegeven te worden bij planning en implementatie van energiebeleid);
- c) externe organisaties (i.e. er zouden externe samenwerkingsverbanden dienen opgesteld te worden).

3) *iedere actie gebudgetteerd dient te worden*

4) *iedere actie beschrijft hoeveel de verwachte – met deze actie gepaard gaande – primaire energiebesparing is*

daartoe zou ANRE, vóór de uitvoering van het actieplan, de gebruikte berekeningsmethode eerst dienen goed te keuren. ANRE zou rekening houden met de volgende “richtprincipes”:

a) acties waarvan de vermeende gerealiseerde besparing niet in aanmerking komt:

- besparingen tengevolge informatie- en sensibiliseringscampagnes;
- besparingen tengevolge energiediensten die reeds op commerciële basis uitgevoerd worden;
- acties die volledig worden vergoed door de begunstigde.

b) acties waarvan de vermeende gerealiseerde besparing slechts in aanmerking komt indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- enkel directe, meetbare gevolgen waarvan het oorzakelijk verband met de REG-acties kan worden aangetoond;
- besparingen tengevolge audits enkel indien de maatregelen vermeld in het auditverslag effectief werden uitgevoerd en berekend volgens een methode goedgekeurd door ANRE.

[14] **Jaarlijks terugkerende resultaatsverbintenis voor netbeheerders.** In art. 2 van het ontwerp van uitvoeringsbesluit staat tevens een resultaatsverbintenis voor netbeheerders beschreven.

Met ingang van 1 januari 2003 zouden de netbeheerders verplicht worden om bij de twee te onderscheiden klanten (laagspannings- en hoogspanningsklanten) energiebesparingen te stimuleren.

Concreet wordt bepaald dat een netbeheerder in het kalenderjaar n dient aan te tonen dat hij in dat jaar voor de twee doelgroepen acties ondernam ter bevordering van het rationeel energiegebruik. De resultaatsverbintenis beschrijft dat deze acties in het jaar n zoveel primaire energie dienen te besparen als 1 % van het eindverbruik van elektriciteit geleverd door de netbeheerder in het kalenderjaar $n-2$, en dit voor beide doelgroepen.

Indien de netbeheerder in een bepaald jaar voor een bepaalde doelgroep meer dan 1 % bespaart, kan hij dit overdragen naar het volgende jaar.

De netbeheerder zou niet enkel besparingen m.b.t. elektriciteit bij zijn klanten kunnen stimuleren, maar ook besparingen m.b.t. benzine, aardgas, diesel, LPG, ... (alle andere energieproducten).

Om de besparingen op één gezamenlijke noemer te kunnen brengen, zouden alle besparingen worden omgerekend naar besparingen in “primaire energie”, die in principe zowel in kWh als in MJ kunnen worden uitgedrukt. Onderstaande tabel geeft weer welke besparing in eindverbruik zou overeenstemmen met welke besparing in primair energieverbruik (eigen berekeningen). Een kWh elektriciteit besparen bij een eindverbruiker zou volgens deze tabel derhalve “evenveel waarde krijgen” als bv. 0,27 liter benzine besparen bij een eindverbruiker.

bespaarde eindenergie	bespaarde primaire energie (in kWh)	bespaarde primaire energie (in MJ)
1 kWh elektriciteit	2,5 kWh	9 MJ
1 m ³ aardgas	10,86 kWh	39 MJ
1 liter stookolie	10,12 kWh	36,4 MJ
1 liter diesel	10,12 kWh	36,4 MJ
1 liter benzine	9,34 kWh	33,6 MJ
1 liter LPG	7,1 kWh	25,5 MJ

Bij niet nakomen van de resultaatsverbintenis zou een administratieve geldboete worden opgelegd ten bedrage van 4,04 BEF per kWh te weinig bespaarde primaire energie tijdens het betrokken jaar (art. 13, §3).

- [15] **Evaluatieverslag ANRE.** ANRE zou een evaluatieverslag dienen neer te leggen bij de VREG omtrent:
- 1) de naleving van de resultaatsverbintenissen (Hoofdstuk II)
 - 2) tijdig voorleggen van REG-actieplannen en -rapporten (Hoofdstuk III)
 - 3) de naleving van de verplichte REG-activiteiten (Hoofdstuk IV en V)

3. Vorige adviezen van de MiNa-Raad over rationeel energiegebruik

[16] **Advies van 28 september 1999 over het voorontwerp van decreet inzake de opwekking en de distributie van elektriciteit.** De Raad meende in dit advies dat de liberalisering van de elektriciteitsmarkt (dat via dit voorontwerp van decreet werd beoogd wat betreft de Vlaamse bevoegdheden) voor het milieu zowel kansen als bedreigingen inhield. In dit advies formuleerde de Raad dan ook aanbevelingen om de bedreigingen zoveel mogelijk in te perken en de kansen zoveel mogelijk te benutten.

Zo vroeg de Raad dat zo snel mogelijk de openbaredienstverplichtingen die op netbeheerders en houders van een leveringsvergunning van toepassingen zullen zijn, zouden worden opgesteld. Ook lanceerde de Raad het idee om aan netbeheerders een REG-doelstelling op te leggen. Deze REG-doelstelling zou volgens de Raad per netbeheerder kunnen worden opgesteld aan de hand van het product tussen het aantal uniform definieerbare klanten (bv. huishoudens) en een bepaalde hoeveelheid elektriciteit⁷. De Raad suggereerde bovendien om deze doelstelling eventueel via boetes voor niet-naleving (= financiële instrumenten) af te dwingen. De opbrengsten van deze boetes dienden volgens de Raad te worden aangewend om bepaalde vraagbeperkende REG-maatregelen te subsidiëren (premies voor energie-efficiënte apparaten, energieaudits, isolatiepremies, premies voor zonneboilers, relightingprojecten, ...).

De Vlaamse regering kwam tegemoet aan de vraag naar de invoering van een REG-doelstelling door ze expliciet als openbaredienstverplichting op te nemen in het elektriciteitsdecreet. Deze doelstelling krijgt nu invulling in het voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit.

7) Deze “bepaalde hoeveelheid elektriciteit” zou kunnen worden bepaald door een benchmark-studie uit te voeren bij de verschillende netbeheerders. Uit deze studie zou blijken hoeveel elektriciteit een “energiebewust” huishouden gemiddeld verbruikt.

- [17] **Advies van 6 september 2001 over enkele aspecten van het Vlaamse klimaat- en energiebeleid.** In dit advies op eigen initiatief deed de Raad, naar aanleiding van het opstellen van een Vlaams klimaatplan, enkele concrete aanbevelingen om te komen tot een efficiënt Vlaams klimaat- en energiebeleid.

Zo besteedde de Raad veel aandacht aan “informatievoorziening” van de klanten via een verhoogde relevantie van de energiefacturen. Zo deed de Raad suggesties om de samenstelling (van de gebruikte brandstoffen bij opwekking ervan) van de verkochte elektriciteit aan de klanten mede te delen, en de informatie tevens aan te vullen met verplichte vermelding van enkele relevante gegevens, zoals “evolutie verbruik t.o.v. vorige jaren”, “vergelijking verbruik met verbruik energie-efficiënte vergelijkbare klanten”). Tevens meende de Raad dat zoveel mogelijk moest gestreefd worden naar een facturering op basis van het werkelijk verbruik van de klant.

Aan deze gevraagde vormen van informatievoorziening – zoals het opgeven van de herkomst en de samenstelling van de stroom en de evolutie in het elektriciteitsverbruik – wordt in het voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit in belangrijke mate tegemoet gekomen.

Bovendien vroeg de Raad in dit advies voor een goede afstemming van alle subsidies ter bevordering van het rationeel energiegebruik. Zo vond de Raad het belangrijk dat de verschillende subsidieverleners van elkaar weten welke projecten reeds subsidies kregen (zodanig dat geen tweemaal voor dezelfde investering of hetzelfde project subsidies worden toegekend) en dat de subsidies – in de mate dit controleerbaar is – een investering ondersteunen die anders niet zou worden gedaan. Bovendien vroeg de Raad te onderzoeken in welke mate huidige en toekomstige subsidies voor investeringen in REG zouden interfereren met mogelijks toekomstige federale (inzake vrijstelling energietaks) en Europese (inzake het systeem van verhandelbare CO₂-emissierechten) initiatieven.

Ook suggereerde de Raad dat het, via het elektriciteitsdecreet opgerichte, Energiefonds enkele nieuwe inkomstenbronnen zou kunnen “aanboren”. Zo dacht de Raad dat het misschien opportuun zou zijn dat elke minister vanuit zijn eigen begroting een bepaald bedrag in dit Energiefonds zou storten, of nog dat de bestaande bijdragen van de elektriciteitssector (via het REG-Fonds Distributie) via dit Energiefonds zouden verlopen.

Tevens diende volgens de Raad onderzocht te worden hoe bestaande subsidies en vrijstellingen van accijnzen die een nefaste invloed hebben op het energiegebruik (i.e. ze stimuleren energieverslindende producten/processen) kunnen worden afgebouwd, en hoe bepaalde REG-subsidies in het vervolg automatisch kunnen worden toegekend (zoals bv. het geval was bij de REG-premies die werden toegekend bij aankoop van sommige elektrische apparaten met een energielabel A).

Ook besteedde de Raad veel aandacht aan de voorbeeldrol van de overheidsdiensten, waarbij ze concreet doelde op het feit dat slechts een geloofwaardig REG-beleid kan worden gevoerd, indien dit beleid zich ook binnen de eigen overheidsdiensten en -gebouwen concreet vertaalt in maatregelen en gedragswijzigingen.

4. Advies

4.1. Algemene opmerkingen

[18] **REG-beleid en beleid ter bevordering van de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen.** De Raad apprecieert dat de Vlaamse regering met dit ontwerp van uitvoeringsbesluit een bijdrage wil leveren tot een intensiever Vlaams REG-beleid. De Raad heeft er immers in vroegere adviezen steeds op gewezen dat hij wel blij was met de verhoogde aandacht die toen werd besteed aan de bevordering van de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen, maar hij wees er tevens steeds op dat deze aandacht en tijdsbesteding slechts een beperkt effect zou hebben op het uiteindelijke doel⁸ (nl. de vermindering van de CO₂-emissies) indien tegelijk niets zou worden ondernomen tegen de groeiende energievraag. De Raad stelde expliciet dat hij “de voorkeur gaf aan een efficiënt beleid ter bevordering van rationeel energiegebruik, meer dan een efficiënt beleid ter bevordering van de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen”⁹.

In die zin heeft de Raad er steeds de nadruk op gelegd dat er zo snel mogelijk een uitvoeringsbesluit inzake openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik moest opgesteld worden, en ter advies worden voorgelegd. Met voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit is dit een feit, wat de Raad enkel kan toejuichen. Deze openbaredienstverplichtingen bieden immers de mogelijkheid om de negatieve effecten van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in een vroege fase te beperken.

8) Advies van de MiNa-Raad van 6 juli 2000 over groene stroom in relatie tot het Vlaamse klimaatbeleid (te raadplegen op

www.minaraad.be).

9) Advies van de MiNa-Raad van 6 september 2001 over enkele aspecten van het Vlaamse klimaat-

en energiebeleid (te raadplegen op www.minaraad.be).

STANDPUNT VAN HET VEV

De liberalisering van de elektriciteitsmarkt dient voornamelijk gericht te zijn op het vrijmaken van de markt en het mogelijk maken van concurrentie, waardoor voor de consumenten aantrekkelijker voorwaarden kunnen worden bekomen. Alhoewel REG noodzakelijk is, is dit een afgeleid aspect van de liberalisering van de markt. In de huidige situatie zijn er in de praktijk nog heel wat knelpunten in de marktwerking. Het VEV vraagt dan ook dat prioritair aandacht besteed wordt aan de hoofddoelstelling van het decreet.

Het VEV heeft bovendien sterke twijfels bij het nut van voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit voor heel wat ondernemingen. REG wordt aangeboden als een commercieel product, waarvan heel wat bedrijven gebruik maken. Daarnaast worden prioritaire doelgroepen zoals openbare besturen aangeduid. Het is dan ook twijfelachtig in hoeverre de bedrijven nut kunnen en zullen hebben van dit uitvoeringsbesluit.

- [19] **Situering van dit ontwerp van uitvoeringsbesluit binnen het Vlaamse REG-beleid.** De Raad meent desalniettemin dat voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit slechts als een eerste stap moet worden gezien in een meer omvattend beleid inzake rationeel energiegebruik. Immers zijn er nog veel beleidsopties tot een verdere intensifiëring van het REG-beleid die momenteel helemaal niet of slechts in geringe mate worden benut.

De Raad denkt daarbij expliciet aan:

- het REG-beleid m.b.t. woningen en gebouwen, zoals 1) de energieprestatieregelgeving van gebouwen (zoals ook door de Europese Commissie in het vooruitzicht is gesteld), 2) het certificeren van gebouwen, en 3) het ontwikkelen van een kader voor het systematisch auditen van de energieprestaties van woningen;
- de hervorming van de bestaande regelgeving inzake REG-subsidies (mede onder druk van de Europese Commissie, en des te dringender n.a.v. een negatief rapport inzake de doeltreffendheid van de ecologiesteun);
- de handhaving van de bestaande (maar gebrekkige) isolatiereglementering.

Een en ander zal pas effectief kunnen aangepakt worden door middel van invoering van een REG-decreet. De Raad betreurt dat hij tot op heden geen aanzetten tot dat decreet heeft gezien. Nochtans werd dit decreet in de beleidsbrief 2001 van de minister van Energie aangekondigd voor de eerste helft van het jaar 2001¹⁰.

- [20] **Globaal oordeel over voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit.** De Raad meent dat voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit potenties inhoudt. Zo ondersteunt de Raad de belangrijke rol die de Vlaamse regering via dit uitvoeringsbesluit wenst toe te kennen

¹⁰⁾ Beleidsbrief Energie 2001. legd door de Vlaamse minister van Energie. pag. 29.
Oktober 2000. Beleidsbrief neerge- Mobiliteit, Openbare Werken en

aan de netbeheerders van het distributienet. Tevens vindt hij het positief dat dit ontwerp van uitvoeringsbesluit redelijk veel aandacht besteedt aan een goede en continue informatievoorziening van de overheid inzake het elektriciteitsverbruik in Vlaanderen, wat in een vrijgemaakte markt inderdaad moeilijker en moeilijker wordt.

De Raad vindt echter dat het voorliggend ontwerp van uitvoeringsbesluit nog enkele onduidelijkheden bevat. Ook heeft de Raad enkele fundamentele opmerkingen omtrent de inhoud ervan. In het volgende hoofdstuk wordt het ontwerp van uitvoeringsbesluit dan ook hoofdstuksgewijs besproken.

4.2. Hoofdstuksgewijze opmerkingen

Hoofdstuk I. Definities

[21] **Naamkeuze “beschermd” klanten nogal verwarrend.** De in het ontwerp van uitvoeringsbesluit beschreven doelgroep “beschermd klanten”¹¹ roept verwarring op. Ze wordt immers vrij vlug geassocieerd met de in het elektriciteitsdecreet gedefinieerde term “gebonden afnemers”, die duidt op het feit dat de betreffende klant zijn elektriciteitsleverancier vooralsnog niet zelf kan kiezen. Om onnodige verwarring te vermijden, wordt volgens de Raad beter gezocht naar een andere omschrijving van de groep “beschermd klanten”.

Bovendien is onduidelijk of de omschrijving van deze doelgroep overeenkomt met de klanten die om bepaalde redenen genieten van het sociale elektriciteitsstarief (zoals opgenomen in de aanbevelingen van het ControleComité voor de Elektriciteit en het Gas). Om onnodige complexiteit te vermijden, is het volgens de Raad waarschijnlijk noodzakelijk om het toepassingsgebied van beide doelgroepen op elkaar af te stemmen.

Hoofdstuk II. Resultaatsverbintenissen van de netbeheerders

[22] **Belangrijkste rol inzake energiebesparingsdoelstellingen weggelegd voor netbeheerders.** De Raad ondersteunt de keuze van de Vlaamse regering om de belangrijkste rol inzake energiebesparing toe te kennen aan de netbeheerders. Inderdaad zijn zij de beste actoren om mee te helpen aan het realiseren van de overheidsdoelstellingen inzake rationeel energiegebruik.

¹¹) Volgens art. 1, §2, 3° van het ontwerp van uitvoeringsbesluit zijn dit klanten die in aanmerking komen voor een verhoogde tussenkomst van het ziekenfonds, of klanten die een (minnelijke of gerechtelijke) aanzuiveringsregeling hebben bekomen (in het

kader van een collectieve schuldenregeling).

STANDPUNT VAN HET VEV

In het uitvoeringsbesluit wordt een belangrijke rol inzake REG voorzien voor de netbeheerder. Zijn rol dient volgens het VEV echter in de eerste plaats te bestaan uit het op een economische en kwaliteitsvolle manier exploiteren van het net. De REG-verplichtingen behoren niet tot de kerncompetenties van de netbeheerder. Bovendien zijn deze verplichtingen niet afdwingbaar ten opzichte van de klanten.

- [23] **Resultaatsverbintenis van de netbeheerders.** De Raad onderschrijft, conform zijn advies van 28 september 1999 over het voorontwerp van decreet inzake de opwekking en de distributie van elektriciteit, de keuze van de Vlaamse overheid om te werken met een resultaatsverbintenis, gekoppeld aan een sanctiemechanisme bij niet-naleving. De Raad meent wel dat de resultaatsverbintenis duidelijker dient te worden omschreven. Deze is momenteel immers onderwerp van diverse speculaties en onduidelijkheden.

Zo is het bijvoorbeeld moeilijk uit te maken of de resultaatsverbintenis een absolute limiet betekent voor de elektriciteitsverkopen in een bepaald distributiegebied, dan wel een relatieve verplichting inhoudt waarbij enkel de REG-maatregelen moeten corresponderen met een besparing die overeenkomt met 1% van het elektriciteitsverbruik in het referentiejaar. In dat laatste geval kan het totale elektriciteitsverbruik blijven stijgen.

De Raad pleit wel degelijk voor een absolute begrenzing van het elektriciteitsverbruik en vraagt dat dit op die manier ook veel duidelijker omschreven zou worden in het ontwerp van uitvoeringsbesluit. Immers moeten de verplichtingen die voortvloeien uit het ratificeren van het Kyotoprotocol, finaal ook leiden tot een absolute beperking in het energieverbruik.

STANDPUNT VAN HET ABVV, ACLVB, ACV, BOERENBOND, UNIZO EN VEV

Het ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV nemen aan dat de methode ontwikkeld in het ontwerp van uitvoeringsbesluit een relatieve verplichting inhoudt waarbij een besparing met 1 % t.o.v. het “business as usual”-scenario in het referentiejaar moet gerealiseerd worden.

Zij onderschrijven deze methode en achten het niet opportuun om hier met absolute plafonds te werken.

Het is voor deze organisaties duidelijk dat dit een eerste stap is en dat deze verplichting moet geëvalueerd worden (zie [24]).

De vraag stelt zich dan op welke wijze dit absoluut plafond dient te worden vastgelegd. De in het ontwerp van uitvoeringsbesluit voorgestelde regeling om de elektriciteitsleveringen in het kalenderjaar n-2 als referentie te nemen voor de berekening van de toegelaten elektriciteitsleveringen in het jaar n, kent immers belangrijke nadelen. Netbeheerders

die reeds eerder inspanningen hebben geleverd op vlak van rationeel energiegebruik, zouden er mogelijks door kunnen worden benadeeld. Bovendien houdt deze benadering geen rekening met ruimtelijk-economische of demografische verschillen en verschuivingen (wat als er bijvoorbeeld in een bepaalde distributiezone bijkomende verkavelingen of KMO-zones worden voorzien ?).

De oplossing kan er dan in bestaan om te werken met vaste sectorcoëfficiënten voor de bepaling van de REG-norm (bv. een maximale hoeveelheid geleverde stroom per inwoner bepaald aan de hand van een benchmarking van het huishoudelijk elektriciteitsverbruik in de verschillende distributiezones). Een andere mogelijkheid bestaat erin de initiële REG-norm “ruwer” vast te leggen (bijvoorbeeld als percentage van de geleverde stroom in een bepaald referentiejaar), maar een verhandeling te voorzien van “leveringsrechten” tussen de verschillende netbeheerders. Netbeheerders die daarbij beter presteren dan de norm, kunnen hun extra besparingen verkopen aan netbeheerders die boven de toegekende norm blijven leveren. De Raad vraagt om deze mogelijkheden verder te onderzoeken.

[24] **Regelmatische evaluatie van de jaarlijkse doelstelling noodzakelijk.** Volgens de Raad dient de “1 % primaire energiebesparingsdoelstelling” regelmatig te worden geëvalueerd. Immers is het in 2001 gemakkelijker om 1 % primaire energie te besparen dan bv. in 2010. Bovendien moet op een bepaald moment overwogen worden of de marginale kost van een REG-maatregel niet hoger ligt dan de marginale kost voor de bijkomende productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. De Raad meent dat dergelijke evaluatiemomenten in het ontwerp van uitvoeringsbesluit expliciet dienen opgenomen te worden. Als relevante evaluatiedatum schuift hij het jaar 2005 naar voor, wat de datum is waarop de Vlaamse broeikasgasemissies zouden moeten zijn gestabiliseerd t.o.v. het jaar 1990.

[25] **Besparingen m.b.t. andere energieproducten.** In het tweede lid van art. 2, §4 wordt bepaald dat ook besparingen m.b.t. andere energieproducten in rekening kunnen gebracht worden om te voldoen aan de resultaatsverbintenis. De Raad is daar geen principieel tegenstander van. Dergelijke mogelijkheid vertoont immers parallellen met de mechanismen zoals deze worden uitgewerkt in uitvoering van het Kyoto-protocol.

Net zoals bij de flexibiliteitsmechanismen van het Kyoto-protocol dienen echter de randvoorwaarden hiervan duidelijk worden bepaald. Zo vraagt de Raad dat de mogelijkheid om acties m.b.t. andere energieproducten te nemen, begrensd wordt tot op een bepaald niveau. Zo zou een bepaald minimum percentage (bv. 80 %) van de opgelegde energiebesparing binnen de eigen energiedrager moeten gerealiseerd worden. Immers kan het volgens de Raad geenszins de bedoeling zijn dat netbeheerders enkel acties nemen m.b.t. andere energieproducten, en acties m.b.t. elektriciteit, achterwege laten.

Bovendien wenst de Raad met deze gewenste begrenzing aan te geven dat het noodzakelijk is dat ook andere sectoren dan de elektriciteitssector (zoals de petroleum- of de aardgas-

sector) openbaredienstverplichtingen inzake rationeel energiegebruik worden opgelegd. Enkel in dat laatste geval zou immers sprake zijn van een rechtvaardige en consistente verdeling van de REG-inspanningen.

STANDPUNT VAN BOERENBOND, UNIZO EN VEV

De Boerenbond, UNIZO en VEV vinden het niet opportuun dat in dit punt gevraagd wordt dat openbaredienstverplichtingen in de petroleum- of de aardgassector worden opgelegd.

- [26] **Omrekeningsfactoren naar primaire energiebesparing.** De Raad meent dat de vermelde omrekeningsfactoren (zoals 1 kWh bespaarde elektriciteit = 9 MJ bespaarde primaire energie ; 1 m³ bespaard aardgas = 39 MJ bespaarde primaire energie, zie ook [14]) regelmatig moeten worden geëvalueerd, teneinde ervoor te zorgen dat deze nog steeds de laatste stand van de techniek weergeven.

Hoofdstuk III. REG-actieplannen en -rapporten

- [27] **Titel van het hoofdstuk.** Om duidelijk te maken dat de opstelling van een actieplan enkel voor netbeheerders geldt, wordt volgens de Raad de titel van het Hoofdstuk beter aangevuld met “van de netbeheerders”.

- [28] **Verschillende actieplannen van netbeheerders.** De bepalingen die in het ontwerp van uitvoeringsbesluit worden opgenomen m.b.t. de te nemen acties of maatregelen door netbeheerders, duiden erop dat de netbeheerders wat meer keuzevrijheid zullen hebben in welke acties ze al dan niet wensen te ondernemen om tegemoet te komen aan de resultaatsverbintenis¹².

Door deze verhoogde vrijheid is het goed mogelijk dat in verschillende “distributienetgebieden” totaal verschillende acties worden ondernomen door de verschillende netbeheerders. Op het eerste zicht zou hieruit kunnen worden geconcludeerd dat dit enkel tot verwarring van de consumenten kan leiden: in het ene gebied wordt immers voor een bepaalde maatregel een premie verleend, terwijl deze premie voor het andere gebied dan weer niet geldt.

De Raad meent echter dat dit nadeel ondergeschikt is aan de positieve stimulans die ze zal hebben op “de creativiteit bij het zoeken naar” en “de gerichtheid van” de acties die door netbeheerders zullen worden ondernomen: zo is het volstrekt mogelijk dat, om aan zijn resultaatsverbintenis tegemoet te komen, de netbeheerder een bepaalde wijk (met bv.

¹² Bij de oprichting van het REG-Fonds Distributie in 1996 (cfr. [8]) kwamen de elektriciteitsdistributeurs immers overeen om hun eigen maatregelen te kiezen uit een door hen opgestelde “Catalogus van mogelijke REG-acties”.

zeer slecht geïsoleerde woningen) of industriegebied binnen zijn distributienet specifiek “onder handen neemt” (i.e. de “low hanging fruits”). De Raad zou dit positief vinden, en kan daarom akkoord gaan met deze aanpak in het ontwerp van uitvoeringsbesluit.

Hiermee is echter niet gezegd dat er geen behoefte meer is aan “algemene acties”. Volgens de Raad dienen dergelijke acties door de Vlaamse overheid te worden genomen, en dienen zij via de klantenkantoren van de netbeheerders en gerichte communicatiecampagnes te worden medegedeeld aan de Vlaamse bevolking en het bedrijfsleven.

Het is voor de Raad tevens van belang dat in het ontwerp van uitvoeringsbesluit een mechanisme wordt voorzien dat de Vlaamse overheid in staat stelt de verschillende REG-acties van de verschillende netbeheerders te vergelijken (een maatstafvergelijking). Deze maatstafvergelijking moet dienen om:

- de acties te evalueren inzake kosteneffectiviteit (het energiebesparingsrendement per ingezette €), zodat de impact van de REG-verplichtingen op de elektriciteitsstarieven wordt beperkt en geen onnodig concurrentienadeel t.o.v. het buitenland wordt berokkend;
- de acties te evalueren inzake doelgroepenbeleid, om te vermijden dat de REG-acties zich enkel beperken tot bepaalde doelgroepen.

[29] **Plan van aanpak voor energiebesparing bij doelgroep “beschermden klanten”.** Volgens het ontwerp van uitvoeringsbesluit dienen de netbeheerders voor “beschermden klanten” een “hiertoe specifiek opgesteld plan van aanpak” opstellen (art. 4, 2°, a)). De Raad vindt dit een goede werkwijze.

Specifiek m.b.t. tot deze doelgroep lijkt het noodzakelijk dat de Vlaamse overheid alvast wat richtlijnen meegeeft, en zorgt voor een basispakket algemeen geldende acties in het Vlaamse Gewest. Deze doelgroep heeft immers – meer dan andere doelgroepen – meer baat bij een vermindering van de energiefactuur. Zo denkt de Raad bv. aan:

- in het hele Vlaamse Gewest geldende, “gevoelig hoge subsidies voor” of “derde partij financiering van” isolatiewerken bij dergelijke doelgroep. Een gelijkaardige regeling bestaat hiervoor reeds in het Waalse Gewest. In dit Waals uitvoeringsbesluit¹³ is o.a. opgenomen dat de verhuurder moet toestemmen om gedurende 30 maanden de huurprijs niet te verhogen;
- specifiek op deze doelgroep gerichte communicatiecampagnes, ev. via bestaande verenigingen (zoals huurdersverenigingen, verenigingen van gepensioneerden, kringloopwinkels, ...): in deze campagnes zou aandacht dienen besteed te worden aan informatie over elektrische apparaten die veel stroom verbruiken (i.e. staande halogeenlampen, elektrische hulpverwarming, elektrische kookplaten, ...);

13) Besluit van de Waalse regering van 23 december 1998 waarbij toelagen worden verleend aan gezinnen met een bescheiden inkomen ter bevordering van het rationeel en efficiënt energiegebruik. B.S. 3 februari 1999.

- het beter communiceren in kringloopwinkels van het elektriciteitsverbruik van de in de toonzaal verkochte elektrische apparaten;
- specifiek op deze doelgroep gerichte premies voor de aankoop van energiezuinige elektrische apparaten.

[30] **Acties die in rekening kunnen worden gebracht.** Volgens de Raad wordt in het uitvoeringsbesluit nogal vaag bepaald welke acties wel en welke niet in rekening kunnen worden gebracht.

Volgens de Raad moet het zo zijn dat enkel deze acties die niet het gevolg zijn van autonome ontwikkelingen (zoals “efficiëntieverbetering van elektrische toestellen”, of “commerciële energiediensten”) mogen in rekening worden gebracht. De relatie met de actie van de netbeheerder (premie of sensibilisering) moet inderdaad “expliciet” aanwezig zijn. Deze relatie zou volgens de Raad tegenstelbaar kunnen worden gesteld aan de Vlaamse overheid, en door de netbeheerder worden bewezen, via enquêtering van de mensen/bedrijven die door de premie/sensibilisering zijn aangesproken.

De Raad begrijpt daardoor niet waarom in het ontwerp van uitvoeringsbesluit expliciet wordt bepaald dat “in geen geval besparingen tengevolge van informatie- en sensibiliseringscampagnes in rekening mogen worden gebracht”. Volgens hem kan deze alinea worden geschrapt.

[31] **Met de acties gepaard gaande primaire energiebesparing.** De Raad begrijpt dat het zeer moeilijk is om, voor de acties die in rekening kunnen worden gebracht en effectief worden uitgevoerd, te evalueren welke primaire energiebesparing hiermee precies werd bereikt. Momenteel is het aan ANRE om de door de netbeheerders berekende primaire energiebesparing (art. 5) te evalueren en goed te keuren. Volgens de Raad kan dit leiden tot rechtsonzekerheid.

Volgens de Raad is het hoedanook noodzakelijk dat bij de berekening van de primaire energiebesparing de vergelijking wordt gemaakt met datgene wat de consument/bedrijf zelf zou doen (de “autonome ontwikkeling”) en datgene wat hij doet n.a.v. de actie van de netbeheerder. Enkel dit verschil kan volgens de Raad meetellen voor de berekening van de primaire energiebesparing.

Hoofdstuk IV. Verplichte REG-activiteiten voor de netbeheerders

[32] **Verstrekken verbruiksgegevens van een hoogspanningsklant aan een leverancier.** In tegenstelling tot alle andere verplichtingen van de netbeheerder staat de inwerking-treding van deze verplichting niet expliciet vermeld (art. 8). De Raad meent bovendien dat deze verplichting niet specifiek thuishoort in dit ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik. Deze verplichting zou immers als algemene openbaredienstverplichting van de netbeheerder dienen te worden opgenomen.

[33] Bepalingen omtrent individueel REG-advies en aanstelling/taakopdracht REG-adviseur.

Op het eerste zicht is niet bepaald tegen welke datum de REG-adviseur dient te worden aangesteld (art. 7, §2), terwijl er wel een sanctie per kalenderdag en per klantenkantoor werd bepaald (art. 13, §4). Bovendien is niet duidelijk of het verplichte gratis individueel REG-advies voor laagspanningsklanten ook door andere personen van het klantenkantoor kan worden gegeven.

Daarom dienen volgens de Raad bepalingen opgenomen te worden omtrent de aanwezigheid van deze REG-adviseur op de klantenkantoren (er moet voldoende permanentie zijn en hij moet op een klantvriendelijk uur beschikbaar zijn), en zou moeten voorzien zijn dat (gezien het vermoedelijk beperkt aantal op te richten klantenkantoren van netbeheerders in het Vlaamse Gewest) deze REG-adviseurs ook op andere plaatsen dan het eigen klantenkantoor (en op vaste tijdstippen) beschikbaar zijn.

Om eveneens wat sturing vanuit de Vlaamse overheid over te houden, zouden deze REG-adviseurs specifieke onderrichtingen en ondersteuning dienen te krijgen vanuit de Vlaamse overheid. Bovendien lijkt het de Raad nuttig dat deze REG-adviseurs tenminste jaarlijks met de Vlaamse overheid samenkomen om ervaringen of knelpunten uit te wisselen.

[34] Bijkomende REG-verplichting. In de veronderstelling dat de netbeheerders zullen instaan voor “het aflezen van de verbruiksmeters en het databeheer van de verbruiksgegevens van zowel de eigen gebonden klanten, als de “in aanmerking komende klanten”¹⁴,

lijkt het de Raad nuttig dat voor bepaalde hoogspanningsklanten “telemetering”¹⁵ gratis en verplicht wordt geïnstalleerd door de netbeheerder. Dergelijke informatie kan de klant immers op een zeer gebruiksvriendelijke manier toestaan om zijn elektriciteitsverbruik continu op te volgen, waardoor de investeringsanalyse voor REG-maatregelen dermate wordt vergemakkelijkt.

Hoofdstuk V. Verplichte REG-activiteiten voor de leveranciers

[35] Verhogen bruikbaarheid van de elektriciteitsfacturen. De Raad is verheugd dat leveranciers vanaf 1 januari 2002 zouden worden verplicht om, ten behoeve van de klanten, op de facturen enkele gegevens omtrent de evolutie van hun elektriciteitsverbruik te vermelden (art. 11, §1-2).

14) Zie: art. 12, §1, 3° van het besluit van de Vlaamse regering van 15 juni 2001 met betrekking tot de distributienetbeheerders voor elektriciteit. B.s. [nog aan te vullen].

15) Telemetering houdt in dat een kleine datarecorder in de meter-

kasten wordt geplaatst. Deze datarecorder registreert continu de hoogte van het verbruik en de bijbehorende tijdstippen. 's Nachts worden al deze gegevens via een telefoonlijn naar een centrale computer verzonden. Op deze manier

kan, op een redelijk goedkope manier, het energieverbruik van het gebouw dagelijks worden opgevolgd, zowel door de leverancier van het gas of de elektriciteit, als door de beheerder van het gebouw.

Om de relevantie van deze vergelijkende gegevens te verhogen, vraagt de Raad te onderzoeken hoe ervoor kan worden gezorgd dat de factureringsperiodes bij klanten, bij wie sowieso een maandelijke meteropname plaatsvindt, beter op elkaar worden afgesteld¹⁶.

[36] Bijkomende openbaredienstverplichting: facturering op basis van werkelijk verbruik.

De Europese SAVE-Richtlijn¹⁷ uit 1993 had o.a. de bedoeling om de lidstaten programma's ten uitvoer te doen leggen die betrekking hebben op de facturering van energiekosten op basis van het werkelijk verbruik.

De Raad meent daarom dat ook m.b.t. de elektriciteitsfacturering algemeen geldende regels dienen opgesteld te worden: wanneer dient een klant op basis van het werkelijk verbruik te worden gefactureerd, wanneer niet, en hoelang dient de factureringsperiode te zijn (de Raad suggereert trimestrieel) ? Deze afspraken zouden ook als openbaredienstverplichting van de leveranciers kunnen worden opgenomen. De Raad is uiteraard voorstander om zoveel mogelijk klanten te factureren op basis van het werkelijk verbruik, en dit zo regelmatig mogelijk per jaar. Hij begrijpt echter dat dit uit praktische overwegingen niet altijd gewenst is.

[37] Ter beschikking stellen door netbeheerder aan leverancier van “nodige gegevens”.

In art. 11, §3 wordt beschreven dat de netbeheerder de leverancier de nodige gegevens ter beschikking dient te stellen, mits de klant zich hiertegen niet schriftelijk verzet heeft. De Raad meent dat beter gespecificeerd dient te worden op welke gegevens deze verplichting precies betrekking heeft, en binnen welke termijn de netbeheerder deze dient te verschaffen.

[38] Vermelding oorsprong van de geleverde elektriciteit.

De Raad is verheugd dat de Vlaamse regering de oorsprong van de geleverde elektriciteit op de elektriciteitsfacturen verplicht wenst te plaatsen (art. 12, §1-3).

De Raad vraagt wel dat onderzocht wordt hoe een nog verdere specificatie kan worden gerealiseerd, en dit in het kader van een zo groot mogelijke openheid m.b.t. de oorsprong van de geleverde elektriciteit.

Mogelijks verdere specificaties kunnen betrekking hebben op een verdere opsplitsing van de soorten fossiele brandstoffen (steenkoolcentrales, STEG-centrales, ...), de soorten hernieuwbare energiebronnen (waterkracht, wind, ...), de externe kosten die gepaard gaan met de elektriciteitsopwekking, de CO₂-uitstoot en andere luchtmissies van de installaties, en het netto-elektrisch rendement van de installaties. De Raad laat in het midden hoe deze mogelijks verdere specificaties aan de klanten moeten worden medegedeeld.

16) Dergelijke factureringsperiodes lopen soms over 27 dagen, dan eens over 32, dan weer eens over 30 dagen, wat de vergelijkbaarheid

tussen de periodes bemoeilijkt.
17) Richtlijn 93/76/EEG van de Raad van 13 september 1993 tot beperking van kooldioxide-

emissies door verbetering van de energie-efficiëntie (SAVE).
PB L 237 van 22 september 1993.

Hoofdstuk VI. Controle en sancties

[39] **Sanctie niet-naleving resultaatsverbintenis netbeheerder.** De Raad stelt slechts een klein verschil vast tussen de totale som aan boetes die netbeheerders kunnen oplopen n.a.v. niet naleven van de resultaatsverbintenis (1,5 mia. BEF, cfr. art. 13, §3), en de inschatting van de totale kosten die netbeheerders zouden moeten doen om resultaatsverbintenis wel na te komen (1,6 mia. BEF).

De Raad stelt dat hierdoor de mogelijkheid bestaat dat het voorziene sanctiemechanisme een onvoldoende regulerend en aansporend effect resorteert, en daardoor kan verwateren tot een puur financierend instrument voor de uitvoering van het Vlaamse energiebeleid. De Raad suggereerde daarom in punt [23] de verhandelbaarheid van “gerealiseerde energiebesparingen” van netbeheerders te voorzien in het ontwerp van uitvoeringsbesluit.

De Raad vindt het positief dat de “overblijvende” boetes bij niet-naleving zouden worden gestort in het Energiefonds. De Raad herhaalt hier echter zijn opmerking die hij reeds formuleerde in zijn advies van 6 september 2001 over enkele aspecten van het Vlaamse klimaat- en energiebeleid: door de verscheidenheid aan uitgaven die met het Energiefonds kan worden gedaan, is het mogelijk dat deze boetes o.a. gebruikt worden voor de financiering van het sociaal energiebeleid van de Vlaamse overheid. Volgens de Raad mag dit geenszins de bedoeling zijn, en kunnen de boetes die in het Fonds worden gestort n.a.v. het niet nakomen van de REG-resultaatsverbintenis, enkel worden gebruikt ter financiering van bijkomende REG-acties van de Vlaamse overheid.

[40] **Evaluatieverslag ANRE.** Op het eerste zicht is niet bepaald wanneer ANRE zijn globaal evaluatieverslag (art. 13, §1) dient voor te leggen aan de VREG. Gezien de rapportageverplichtingen van netbeheerders en leveranciers allen een specifieke indieningsdatum kregen, lijkt het logisch om dit ook te doen voor het evaluatieverslag van ANRE.

[41] **Enkele foutieve verwijzingen.** In art. 13, §4 worden enkele administratieve geldboetes opgelegd voor verplichtingen die niet in het ontwerp van uitvoeringsbesluit worden vermeld. De Raad merkte volgende verkeerde verwijzingen op:

- tijdig voorleggen lijst gebruikers > 10.000 kWh (art. 13, §4 bestaat niet);
- verstrekken REG-informatie – doorgeven contactadressen: voor leveranciers is dit niet bepaald (art. 10, §1-3 bestaat niet);
- promotie elektrische verwarming (art. 10, §4 bestaat niet => deze verwijzing dient vervangen te worden door “art. 10”).